

Наявність професійно підготовлених фахівців-експертів. Страхова компанія, котра здійснює авіаційне страхування, повинна мати фахівців, які володіють не лише економікою страхування, а й глибокими знаннями з питань технічної експлуатації повітряних суден, сертифікації в цивільній авіації, правил виконання польотів і, безперечно, міжнародного права. Такі фахівці, як правило, аналізують інформацію, надану страхувальником перед укладанням договору страхування, і виконують функції аварійного комісара в разі настання страхового випадку. Складність сучасної авіаційної техніки та причинно-функціональний зв'язок між елементами сучасної авіаційно-транспортної системи цивільної авіації потребують від страхової компанії використання високих професіоналів цивільної авіації на постійній основі.

Наявність широкої системи перестрахування. За розміром страхових сум авіаційні ризики є одними з найбільших узагалі з усіх видів страхування (десятки, сотні мільйонів, а іноді й мільярди доларів). Звичайно, щоб розмістити такі ризики, потрібно не лише залучати фінансові можливості національного страхового ринку, а й вдаватися до послуг міжнародного страхового ринку. Таку роботу неможливо здійснити без наявності договорів перестрахування з національними страховиками та міжнародними страховими брокерами.

Наявність фахівців із міжнародного права або договорів з міжнародними юридичними компаніями. У разі настання страхового випадку в цивільній авіації, як правило, стикаються закони багатьох держав: країни, на території якої сталася подія, країни реєстрації авіаперевізника, країни – власника літака, та країн, громадяни яких постраждали в авіаційній події. Тому для врегулювання будь-якого серйозного страхового випадку з авіаційного страхування потрібні знання та грамотне застосування всіх цих законів.

Наявність актуарних розрахунків з акумуляції ризиків. Розрахунок власного утримання страховика з огляду на велику акумуляцію ризиків є необхідною умовою прийняття будь-якого ризику з авіаційного страхування. Як правило, страховик виділяє загальну або акумульовану квоту – чітко визначену частку фінансових коштів (100 %) на всі види авіаційного страхування. Визначення частки власного утримання страховика за кожним із видів потребує розрахунків. Під час розрахунків акумуляції ризику береться до уваги, що в разі катастрофи (аварії) літака, як правило, потрібно здійснювати виплати як за сам літак – пошкоджене майно (наприклад, 50 % від акумульованої квоти), так і за загиблих членів екіпажу (а їх в екіпажі 5-7 осіб – 10 % від квоти), так і за загиблих пасажирів (Ан-24 – 46/48 пасажирських місць, Ту-154 – 168 таких

місць – наприклад, 20 % від квоти), вантаж, прийнятий до перевезення і за пошкоджене уламками літака майно на землі (20 % від квоти). Цілком зрозуміло, що такі актуарні розрахунки можна проводити, володіючи повною технічною інформацією про місткість та призначення повітряного судна, регіони польотів експлуатанта, статистику збитків з кожного виду та фінансові можливості страхової компанії.

Отже, можна виокремити такі особливості авіаційного страхування: комплектність (майнове, особисте, відповідальності); великі розміри страхових сум, визначених у валюті різних країн; дія полісів за межами України; значна акумуляція ризиків; необхідність перестрахування ризиків на міжнародному страховому ринку [1].

Законодавча база авіаційного страхування. Правове забезпечення цього виду страхування дуже різноманітне. Воно містить норми міжнародних угод та конвенцій, до яких приєдналась наша держава; нормативні акти міжнародних організацій цивільної авіації, членом яких є Україна (ІКАО, ІАТА); норми внутрішніх законодавчих актів, що регулюють діяльність як цивільної авіації, так і страхування. Обов'язковість авіаційного страхування визначена міжнародними Конвенціями Цивільної авіації, до яких приєдналась Україна, Повітряним Кодексом, в якому передбачене обов'язкове (ст. 103) [2], Законом України "Про страхування" (ст. 7, п. 7) та Постановою КМУ "Про порядок та умови проведення обов'язкового авіаційного страхування" № 1083 від 13 липня 1998 року.

Література

1. [Електронний ресурс].– Режим доступу <http://readbookz.com/book/15/666.html>
2. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-VI [Електронний ресурс].– Режим доступу <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3393-17>

УДК 347.826:629 (043.2)

Малишко В.М.,
к.ю.н.,
Якимів Н.В.,
студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

АСПЕКТИ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Біржа як економічна категорія відображає сукупність економічних відносин постійно функціонуючого ринку, на якому концентрується ін-

формація про той чи інший товар, відбувається його купівля-продаж за зразками, формуються ціни, а також здійснюється торгівля цінними паперами та іноземною валютою.

Основні передумови для створення та повноцінного розвитку біржової справи розпочалися ще в період непу в колишньому СРСР. На сьогодні, в Україні, можемо з упевненістю сказати, що період становлення біржової діяльності в період незалежності завершився. Торги розпочали більше ніж 80 бірж. Звичайно ще занадто рано прирівнювати українські біржі до рівня передових світових бірж, таких як: "Чикаго Бордин Трейд" чи "Чикаго Меркентайл ексчеґндж", проте й вони на території нашої держави розпочинають відігравати самостійну і досить значну роль у процесі оптової торгівлі.

Проте, як і в будь-якій галузі, що на сьогодні існує в Україні, існують свої негативні фактори та об'єктивні причини, які призводять до перефільювання, закриття та "недовіри" до діяльності національних бірж. Кризові явища поглиблюються і тому стан біржової торгівлі відображає загальний стан біржової економіки.

І все ж формування ринкової економіки, провідним інститутом якої є біржа, об'єктивно примушує нас розвивати діяльність бірж. Об'єктивними причинами, що підштовхують цей процес, є: розвал економіки та фінансової системи, наявність-матеріально-технічної бази, нерозривність суто ринкових відносин між виробниками і споживачами, горизонтальні зв'язки та бартерний обмін та необхідність визначення співвідношення між прибутком, ризиком і капіталом.

В юридичному плані біржі в усіх країнах є офіційно зареєстрованими об'єднаннями, що створюються в різних правових формах. Найчастіше використовується форма товариства з обмеженою відповідальністю або акціонерного товариства.

Незважаючи на позитивну світову практику біржової діяльності, в Україні й досі не створена біржа, яка відповідала б ролі регулятора стихійних процесів ціноутворення базових активів. Жодна із функціонуючих в Україні бірж не відповідає за своєю суттю класичному поняттю біржі ні в економічному, ні в організаційному аспектах.

Практика біржового будівництва не створила кола біржових товарів, не запровадила торгівлі стандартними контрактами на жоден з базових активів.

Законодавчі акти досить поверхові, не містять цілого ряду головних аспектів створення строкового ринку.

Багато нерозв'язаних питань стосується сировинних ринків України, в тому числі найважливіших (аграрно-сировинного та енергетичного).

Єдиної державної політики щодо структурування цих ринків на спот і ф'ючерсний (строковий) досі немає. Кожне галузеве міністерство створює свої відомчі біржі: Українську аграрну біржу (УАБ), Енергетичний ринок тощо – замість законодавчої підтримки чинних бірж. Спотовий зерновий ринок України також не створено через відсутність на ньому інфраструктурних інститутів, таких як приватні елеватори. Адже елеватори є настільки важливою ланкою зернового ринку, що за умови їх перебування в державній власності зерновий спотовий ринок може функціонувати лише теоретично.

Усі чинники та показники призводять до того, що на сьогодні існування повноцінного біржового ринку просто неможливе. І основними причинами виступає недосконале законодавство та система підвідомчості бірж.

Література

1. Дахно І. І. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності / Дахно І. І., Барановська В. А., – К.: Вид. "Центр навчальної літератури", – 2009 р. – 90 с.

2. Коренівська І. І. Історія виникнення бірж і формування сучасних біржових структур / Коренівська І. І.: – К. – 2003 р. – 55 с.

УДК 347.764:347.82 (043.2)

Павленко М.В.,
к. ю. н., адвокат,
Конихов О.О.
студент,

Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, м. Київ, Україна

АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКІ САНКЦІЇ

Господарська діяльність повинна здійснюватися суб'єктами господарювання за правилами, які встановлені законодавством. У випадках недотримання цих правил до правопорушників застосовуються адміністративно-господарські санкції, загальні положення стосовно яких закріплені в главі 27 ГК України. З одного боку, такі санкції є новелою цього Кодексу, а з іншого боку – вони існували і до його прийняття. [6, с. 264]

Адміністративно-правові санкції, тобто заходи організаційно-правового або майнового характеру, спрямовані на припинення правопорушення суб'єкта господарювання та ліквідацію його наслідків можуть бути застосовані уповноваженими органами державної влади або органами місцевого самоврядування.